

«TASDIQLAYMAN»

O'zR FA Zoologiya instituti

direktori, b.f.d., professor

B. R. Holmatov
« 03 » 09 2026 y.

**03.00.06 – ZOOLOGIYA IXTISOSLIGI BO'YICHA TAYANCH DOKTORANTURAGA
(PhD) TALABGORNING TAQDIMOTIGA QO'YILADIGAN TALABLAR**

Tayanch doktoranturaga (PhD)
talabgorning taqdimotiga
qo'yiladigan talablar
Zoologiya instituti Ilmiy kengashining
2026-yil 28-avgustdagi
14-sonli majlisi qarori bilan tasdiqlangan

Toshkent – 2026 y.

Tashkilot nomi

Tadqiqot mavzusi va talabgor to'g'risidagi asosiy ma'lumotlar

Tayanch doktorantura (PhD)ga qabul uchun

Tadqiqot mavzusi

Talabgor: F.I.O.

Qabul shakli: Tayanch doktorantura (PhD)

Ilmiy ixtisoslik: shifri va nomi

Tashkilot: oliy ta'lim yoki ilmiy tashkilot nomi

Taqdimot sanasi: 2026-yil "___" _____

Tadqiqot mavzusining dolzarbligi va o'rganilganlik darajasi

Ushbu bo'limda tadqiqotga asos bo'layotgan aniq ilmiy muammo yoki masala, uni hozirgi bosqichda o'rganish zarurati hamda mavzu bo'yicha mavjud ilmiy natijalar qisqacha tahlil qilinadi

Taqdimotda ko'rsatiladigan ma'lumotlar

□ Aniq ilmiy muammo yoki masala
Tadqiqotga asos bo'layotgan aniq muammo yoki masala ifodalanadi

↗ Mavzuning dolzarbligini tasdiqlovchi dalillar
Ilmiy, statistik, tahliliy yoki boshqa dalillar ko'rsatiladi

© Mahalliy va xorijiy tadqiqotlarda erishilgan asosiy natijalar
Asosiy natijalar qisqacha tahlil qilinadi

□ Yetarlicha o'rganilmagan yoki hal etilmagan jihatlar
Yetarlicha o'rganilmagan jihatlar ajratib ko'rsatiladi

♦ Yangi tadqiqotni amalga oshirish zarurati
Qo'shimcha ilmiy tadqiqot zarurati asoslanadi

≡ Asosiy manbalarga qisqa havolalar
Foydalanilgan asosiy manbalarga qisqa havolalar aks ettiriladi

Baholashda e'tibor qaratiladi

- ☒ Ilmiy muammoni belgilash
- aniq ilmiy muammo yoki masala ifodalanagan
 - muammoning asosiy obyekti, mazmuni yoki hal etish bilan bog'liqligi tasdiqlangan
 - hal etilmagan jihatlar yoki cheklovlar belgilangan
 - qo'shimcha ilmiy tadqiqot zarurati asoslangan

- ↗ Mavzuning dolzarbligini asoslash
- dolzarbligni tasdiqlovchi dalillar asoslangan
 - ma'lumot manbalari tasdiqlangan
 - dalillar tadqiqot muammosi bilan bog'langan
 - tadqiqotni amalga oshirish ahamiyati asoslangan

- © O'rganilganlik darajasini tahlil qilish
- mahalliy va xorijiy tadqiqotlar natijalari asoslangan
 - manbalarning mavzuga daxldorligi ko'rsatilgan
 - asosiy natijalar yoki yondashuvlar ajratilgan
 - mavjud yondashuvlar o'zaro taqqoslangan
 - umumlashtiruvchi ilmiy xulosa shakllantirilgan

- ☒ Hal etilmagan masalani belgilash
- yetarlicha o'rganilmagan aniq masala belgilangan
 - masala ilmiy manbalar tahlilidan kelib chiqqan
 - asosiy ilmiy muammo bilan bog'liqligi ifodalanagan
 - qaysi jihat yetarlicha o'rganilmaganligi ifodalanagan
 - masala tadqiqot maqsadini shakllantirishga asos bo'lgan

Eslatma: ushbu bo'limda asosiy e'tibor muammoning dolzarbligi, mavjud ilmiy natijalarning tahlili va hal etilmagan masalaning aniq ajratilishiga qaratiladi.

Tadqiqot maqsadi va vazifalari

Ushbu bo'limda tadqiqot maqsadi ilmiy muammodan kelib chiqib shakllantiriladi va tadqiqot natijasida erishilishi ko'zda tutilayotgan asosiy ilmiy natija yo'nalishini ifodalaydi

Taqdimotda ko'rsatiladigan ma'lumotlar

☑ Tadqiqotning aniq va umumlashtiruvchi maqsadi
Tadqiqotning aniq va umumlashtiruvchi maqsadi ifodalanadi

☑ Asosiy ilmiy vazifalar
Maqsadga erishishga qaratilgan asosiy ilmiy vazifalar belgilanadi

☑ Vazifalar ketma-ketligi va o'zaro bog'liqligi
Vazifalarning ketma-ketligi va o'zaro bog'liqligi ko'rsatiladi

☑ Kutilayotgan asosiy ilmiy natija (yo'nalish)
Erishilishi ko'zda tutilayotgan asosiy ilmiy natija yo'nalishi ifodalanadi

☑ Tadqiqot maqsadi va vazifalarining mosligi
Maqsad va vazifalarning mavzu bilan mantiqiy mosligi aks ettiriladi

Baholashda e'tibor qaratiladi

☑ Tadqiqot maqsadining shakllantirilishi

- ilmiy muammo yoki masaladan kelib chiqib shakllantirilgan
- maqsad ilmiy muammoga muvofiq ifodalangan
- kutilayotgan ilmiy natija yo'nalishini ifodalagan
- tadqiqot mavzusining takrori emas

☑ Vazifalarning shakllantirilishi

- vazifalar maqsadga erishishga qaratilgan
- ilmiy mazmunga ega
- bir-birini takrorlamagan
- mantiqiy ketma-ketlikda berilgan

☑ Vazifalarning o'zaro bog'liqligi

- vazifalar o'zaro mantiqiy bog'langan
- vazifalar ketma-ketligi asoslangan

☑ Kutilayotgan ilmiy natija yo'nalishi

- kutilayotgan ilmiy natija yo'nalishi aniqlangan
- natija tadqiqot maqsadiga muvofiq ifodalangan

☑ Tadqiqot maqsadi va vazifalarining o'zaro mosligi

- maqsad va vazifalar tadqiqot mavzusi bilan mantiqiy mosligi aks ettirilgan

Eslatma: bu bo'limda tadqiqotning maqsadi va vazifalari shakllantirilganligi, ularning o'zaro mantiqiy bog'liqligi va kutilayotgan asosiy ilmiy natija yo'nalishining aniqligi baholanadi.

Tadqiqot obyekti, predmeti va qamrovi

Ushbu bo'limda tadqiqot obyekti, predmeti, hududiy, vaqtinchalik va sohaviy qamrovi hamda asosiy ma'lumotlar manbalari ko'rsatiladi

Taqqimotda ko'rsatiladigan ma'lumotlar

© Tadqiqot obyekti

Tadqiqot yo'naltirilgan jarayon, tizim, hodisa, texnologiya, munosabat yoki ilmiy soha ko'rsatiladi

ρ Tadqiqot predmeti

Obyekt doirasida bevosita o'rganiladigan xususiyat, bog'liqlik, mexanizm, jarayon yoki usul ko'rsatiladi

∞ Tadqiqotning qamrovi

Hududiy, vaqtinchalik va sohaviy qamrov ko'rsatiladi

▣ Tadqiqot davri

Tadqiqot olib boriladigan boshlanish va tugatish davri ko'rsatiladi

© Ma'lumotlar va manbalar

Asosiy ma'lumotlar, manbalar yoki namunalar ko'rsatiladi

● Cheklovlar (agar mavjud bo'lsa)

Tadqiqot doirasidagi asosiy cheklovlar yoki shartlar ko'rsatiladi

Baholashda e'tibor qaratiladi

© Tadqiqot obyekti aniq belgilangan

- obyekt tadqiqot yo'naltirilgan jarayon, tizim, hodisa, texnologiya, munosabat yoki ilmiy soha sifatida belgilangan
- zarur omillar yoki tarkibiy qismlar ko'rsatilgan
- obyekt belgilash mantiqan asoslangan

ρ Tadqiqot predmeti aniq ifodalangan

- predmet obyekt doirasida bevosita o'rganiladigan xususiyat yoki jarayon sifatida ifodalangan
- predmetning obyekt bilan bog'liqligi ko'rsatilgan
- predmet tanlanishining ilmiy asosi ko'rsatilgan

∞ Tadqiqotning qamrovi aniq ko'rsatilgan

- hududiy qamrov ko'rsatilgan
- vaqtinchalik qamrov ko'rsatilgan
- sohaviy qamrov ko'rsatilgan

▣ Tadqiqot davri aniq belgilangan

- tadqiqot boshlanishi va tugatish davri ko'rsatilgan
- davr tanlanishining asosi ko'rsatilgan

© Ma'lumotlar va manbalar aniq ko'rsatilgan

- asosiy ma'lumotlar, manbalar yoki namunalar ko'rsatilgan
- ularning ishonchiligi yoki dolzarbligi asoslangan

● Cheklovlar ko'rsatilgan

- tadqiqot doirasidagi asosiy cheklovlar yoki shartlar ko'rsatilgan

Eslatma: asosiy e'tibor tadqiqot obyekti, predmeti va qamrovi, ularning aniq belgilanganligi hamda o'zaro mantiqiy bog'liqligiga qaratiladi.

Tadqiqot metodologiyasi va usullari

Ushbu bo'limda tadqiqot qanday ilmiy yondashuv asosida va qaysi usullar orqali amalga oshirilishi ko'rsatiladi

Taqdimotda ko'rsatiladigan ma'lumotlar

🕒 Ilmiy yondashuvlar

Tadqiqotda qo'llaniladigan asosiy ilmiy yondashuvlar ko'rsatiladi

📋 Tadqiqot usullari

Qo'llaniladigan asosiy nazariy va amaliy usullar keltiriladi

📍 Ma'lumotlar manbalari

Foydalaniladigan ma'lumotlar manbalari va ularning xarakteri ko'rsatiladi

🕒 Ma'lumotlar yig'ish usullari

Ma'lumotlar qanday usulda yig'ilishi ko'rsatiladi

🔍 Ma'lumotlar tahlil qilish usullari

Ma'lumotlarni qayta ishlash va tahlil qilish usullari ko'rsatiladi

📋 Tadqiqot bosqichlari

Tadqiqot bosqichlari va ketma-ketligi ko'rsatiladi

Baholashda e'tibor qaratiladi

🕒 Ilmiy yondashuvlarning asoslanganligi

- qo'llanilgan ilmiy yondashuvlar asoslangan
- tadqiqot maqsadi va vazifalariga mos
- yondashuvlar tanlovining ilmiy maqsadga muvofiqligi asoslangan

📋 Usullarning maqsadga muvofiqligi

- usullar maqsad va vazifalarga mos tanlangan
- qo'llanishi asoslangan
- nazariy va amaliy usullar uyg'unligi ta'minlangan

📍 Ma'lumotlar manbalari va ishonchilligi

- manbalar yetarli va dolzarb
- manbalar tanlovi asoslangan
- ma'lumotlarning ishonchilligi ta'minlangan

🕒 Ma'lumotlar yig'ish usullarining asoslanganligi

- usullar to'g'ri tanlangan
- qo'llanishi asoslangan
- ma'lumotlar to'liqligi va ishonchilligi ta'minlangan

🔍 Tahlil usullarining to'g'ri qo'llanilishi

- qayta ishlash usullari to'g'ri qo'llangan
- statistik yoki boshqa tahlil usullari asoslangan
- natijalarni ishonchli talqin qilish imkoniyati ta'minlangan

📋 Metodologiyaning izchilligi va to'liqligi

- metodologiya izchil va mantiqiy asoslangan
- barcha bosqichlarni qamrab olgan
- metodologiyaning to'liqligi ta'minlangan

Eslatma: ilmiy yondashuvlar, usullar, ma'lumotlar manbalari, ma'lumotlar yig'ish va tahlil qilish usullarining o'zaro mantiqiy bog'liqligi baholanadi.

Tadqiqot g'oyasi va kutilayotgan ilmiy ahamiyati

Tadqiqot g'oyasida ilmiy muammoni qaysi yondashuv asosida o'rganish, qanday bog'liqlikni tekshirish va qanday ilmiy yechimni asoslash haqidagi fikr yoritiladi

Taqdimotda ko'rsatiladigan ma'lumotlar

✦ Tadqiqot g'oyasining mazmuni

Talabgorning ilmiy g'oyasining umumiy mazmuni va yo'nalishi ko'rsatiladi

⦿ Muammoni o'rganish yondashuvi

Aniqlangan ilmiy muammoni o'rganishda qo'llaniladigan asosiy yondashuv ko'rsatiladi

∞ Tekshiriladigan bog'liqlik

Tadqiqotda tekshiriladigan asosiy bog'liqlik yoki munosabat ko'rsatiladi

↗ Mavjud yondashuvning rivojlantiriladigan jihat

Rivojlantiriladigan yoki takomillashtiriladigan jihat ko'rsatiladi

◆ Ilmiy yechimni asoslash

Yangi ilmiy yechim, model, usul yoki texnologiya ko'rsatiladi

© Kutilayotgan ilmiy natijalar

Erishilishi ko'zda tutilayotgan asosiy ilmiy natijalar ko'rsatiladi

Baholashda e'tibor qaratiladi

★ G'oyaning ilmiy yangiligi va dolzarbligi

- g'oya aniqlangan ilmiy muammoga qaratilgan
- g'oyaning ilmiy yangiligi bor
- g'oyaning ilmiy dolzarbligi va zarurligi asoslangan

⦿ Yondashuvning asoslanganligi

- muammoni o'rganish yondashuvi to'g'ri tanlangan
- yondashuv ilmiy asoslangan
- yondashuv maqsadga muvofiq

∞ Bog'liqlikni tekshirishning aniqligi

- tekshiriladigan bog'liqlik yoki munosabat aniq ifodalangan
- bog'liqlik ilmiy asoslangan
- tekshirish usullari mos

↗ Mavjud yondashuvni rivojlantirish darajasi

- rivojlantiriladigan jihat aniq belgilangan
- rivojlantirish ilmiy asoslangan
- kutilayotgan samarasi asoslangan

◆ Ilmiy yechimning asoslanganligi

- taklif etilayotgan ilmiy yechim aniq ifodalangan
- yechim ilmiy asoslangan
- amaliy qo'llanish imkoniyatlari ko'rsatilgan

★ Kutilayotgan ilmiy natijalarning ahamiyati

- natijalar aniq ifodalangan
- ilm-fan taraqqiyotiga qo'shadigan hissi bor
- amaliy qo'llanish imkoniyatlari mavjud

Eslatma: tadqiqot g'oyasi mantiqiy, ilmiy asoslangan va maqsadga muvofiq yoritilishi, kutilayotgan ilmiy ahamiyati aniq ko'rsatilishi kerak.

Tadqiqotni amalga oshirish bosqichlari va ish rejasi

Ushbu bo'limda ishning asosiy bosqichlari va ularning mazmuni ko'rsatiladi

Tadqiqotni amalga oshirish bosqichlari va ish rejasi (3 yil)

1-yil

- Tadqiqot mavzusi bo'yicha adabiyotlar va manbalar tahlili
- Mavjud yondashuv va usullarni o'rganish
- Muammoni aniqlash, maqsad, vazifalar, obyekt va predmetni belgilash
- Dastlabki ma'lumotlarni to'plash va tizimlashtirish

Tayyorgarlik bosqichi

2-yil

- Tadqiqot metodologiyasi va usullarni qo'llash
- Asosiy tadqiqot ishlarni amalga oshirish
- Eksperimental yoki amaliy tahlillar o'tkazish
- Olingan natijalarni qayta ishlash va baholash
- Oraliq natijalarni umumlashtirish

Asosiy tadqiqot bosqichi

3-yil

- Natijalarni chuqur tahlil qilish va taqin etish
- Tadqiqot g'oyasi va ilmiy yechimni asoslash
- Tavsiyalar va takliflarni ishlab chiqish
- Dissertatsiya (PhD) loyhasini tayyorlash
- Yakkuniy natijalarni rasmiylashtirish

Yakkuniy bosqich

Ish rejasi yo'nalishlari: Adabiyotlar tahlili → Ma'lumot yig'ish va tahlil qilish → Natijalarni qayta ishlash → Yakunlash va rasmiylashtirish

Baholashda e'tibor qaratiladigan jihatlar

- © Bosqichlarning mantiqiy ketma-ketligi
- bosqichlar mantiqan asoslangan va izchil belgilangan
 - har bir bosqich keyingi bosqich bilan uzviy bog'langan

- ☑ Reja va vaqt taqsimotining asoslanganligi
- ish rejasi uch yil davomida o'rinni va muvozanatli taqsimlangan
 - har bir bosqich uchun vaqt taqsimoti real va asosli

- ✓ Maqsad va vazifalarning bosqichlarda aks etishi
- har bir bosqichdagi vazifalar tadqiqot maqsadiga xizmat qiladi
 - vazifalar bosqichlar mazmuniga mos yoritilgan

- △ Resurs va usullardan foydalanish imkoniyati
- zarur usullar va resurslar mavjudligi asoslangan
 - usullar tanlovi tadqiqot maqsadiga mos

- Kutilayotgan natijalar va ularning asoslanganligi
- har bir bosqichda erishiladigan natijalar aniq ko'rsatilgan
 - yakkuniy ilmiy natijalarning ahamiyati asoslangan

- ✓ Ilmiy yangilik va amaliy ahamiyatga yo'naltirilganlik
- ish rejasi tadqiqot g'oyasini asoslashga xizmat qiladi
 - kutilayotgan ilmiy yangilik va amaliy ahamiyat ko'rsatilgan

Eslatma: ushbu slaydda tadqiqot ishining bosqichlari, ularning mazmuni hamda baholashda e'tibor qaratiladigan jihatlar ko'rsatiladi.

Tadqiqotni amalga oshirish imkoniyati va yakuniy asoslash

Ushbu bo'limda tadqiqotni amalga oshirish uchun zarur resurslar mavjudligi, ishlarni rejalashtirilgan muddatda bajarish imkoniyati, asosiy cheklovlar va tadqiqotning ilmiy asoslanganligi borasidagi ma'lumotlar taqdim etiladi

Taqdimotda ko'rsatiladigan ma'lumotlar

■ Tadqiqot uchun zarur resurslar
Zarur moddiy-texnik resurslar va tadqiqot bazasi

△ Laboratoriya va texnik baza
Mavjud laboratoriyalar, uskuna va dasturiy ta'minotlar haqida ma'lumot

■ Ma'lumotlar manbalari
Foydalaniladigan ma'lumotlar manbalari va ularning mavjudligi

▣ Tadqiqotni amalga oshirish muddati
Bosqichma-bosqich bajarish dalolatlari va rejalashtirilgan muddatlar

! Cheklovlar va xavflar
Asosiy cheklovlar va ularni bartaraf etish yo'llari

☑ Metodologik va nazariy asos
Metodologiya, yondashuvlar, nazariy asoslar va ularning ishonchligi

© Yakuniy ilmiy asos
Natijalarning ilmiy asoslanganligi va kutilayotgan ilmiy yangiligi

Baholashda e'tibor qaratiladi

● Resurslar va tadqiqot bazasining yetarliligi
• tadqiqot uchun zarur resurslar to'liq va yetarli ekani

○ Asosiy vosita va resurslarning dolzarbligi
• vositalar va resurslar tadqiqot maqsadiga mos va funksional ekani

■ Ma'lumotlar manbalarining ishonchligi
• ma'lumotlar manbalari ilmiy jihatdan ishonchli va yetarli ekani

▣ Rejalashtirish va muddatlarning realistikligi
• ishlar rejasi mantiqiy, bosqichlar izchil va muddatlar real ekani

! Xavflar tahlili va ularni boshqarish
• cheklovlar aniq ko'rsatilgan va ularni bartaraf etish choralari asoslangan ekani

◆ Metodologik yondashuvning asoslanganligi
• metodologiya ilmiy asoslangan va maqsadga mos tanlangan ekani

* Yakuniy ilmiy asosning ishonchligi
• kutilayotgan natijalar ilmiy asoslangan va amaliy ahamiyatga ega ekani

Eslatma: resurslar yetarliligi, amalga oshirish imkoniyati, cheklovlar va ilmiy asoslanganlik yoritilishi zarur. Yakuniy asos tadqiqot natijalarining ilmiy va amaliy ahamiyatini asoslaydi.